

Steun voor interim-rapport Digitaal Geheugen

Op 18 september vond in de Koninklijke Bibliotheek een conferentie plaats om de resultaten te bespreken van de Nationale Verkenning Digitale Duurzaamheid. Die verkenning bestond uit een zes maanden durend onderzoek naar de duurzaamheid van digitale informatie in Nederland, zowel in de wetenschap als in de sectoren overheid/archieven en cultureel erfgoed.

De conferentie was georganiseerd door de Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid (NCDD), die ook het initiatief had genomen tot de verkenning, waarvan het interim-rapport op 1 juli verscheen onder de titel *Toekomst voor ons digitaal geheugen*. In de NCDD werken de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), Data Archiving and Networked Services (DANS), de Koninklijke Bibliotheek (KB), SURF en het 3TU Datacentrum samen met andere publieke organisaties om te onderzoeken hoe de kwetsbaarheid van digitale informatie effectief kan worden aangepakt. Doel van het congres was te toetsen of alle betrokkenen bij het onderzoek zich herkenden in de conclusies van het projectteam. Dat bleek het geval.

Nog lang niet overal wordt digitale informatie duurzaam beheerd, aldus de rapportage, die verschillende oorzaken aanwijst. Zo is er te weinig bewustzijn van het probleem en te weinig kennis en informatie over duurzaamheid, is de informatiehuishouding zelf niet op orde en is de financiering vaak projectmatig, zodat er te weinig continuïteit is. Ook zijn vaak verantwoor-

Sprekers op de conferentie, met de klok mee: René Smit en Inge Angevaere (beiden NCDD), dagvoorzitter Yola de Lusenet en Bas Savenije (KB).

delijkheden niet goed benoemd: het particuliere belang van de dataproducent strookt lang niet altijd met het algemeen belang. Een digitaal

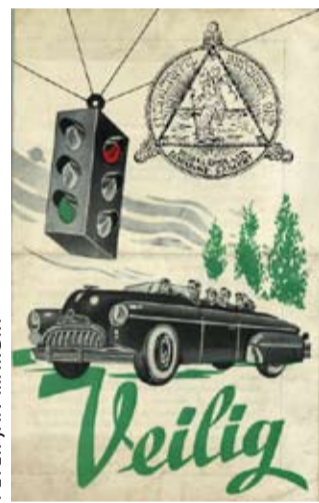
depot is bovendien onbetaalbaar voor kleine organisaties en er zijn nog te weinig gereedschappen en diensten beschikbaar. Ten slotte

www.ncdd.nl/documents/NCDDcongres20090918verslag.pdf

Beschermheiligen digitaal

Op 1 november zijn het Meertens Instituut en DANS (Data Archiving and Networked Services) begonnen aan het project *Beschermheiligen in Nederland*. Gefinancierd vanuit het DANS-programma Kleine Dataprojecten, zal dat project in het najaar van 2010 een digitale atlas van beschermheiligen opleveren.

De databank in wording is gebaseerd op de *Volkskundige Atlas van Nederland en Vlaanderen*, een transnationaal project uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Daarin werd een aantal verschijnselen op het terrein van de Nederlands-Vlaamse volkscultuur in hun verspreiding beschreven. Die verschijnselen, waaronder een onderdeel van de toenmalige heiligenverering in beide landen, zijn

PETER JAN MARGRY

Christoffel als beschermheilige van het verkeer

vastgelegd in verspreidingskaarten. Onder andere J.J. Voskuil heeft er aan het begin van zijn aanstelling bij het Meertens Instituut aan gewerkt en de kaarten van commentaar voorzien. Het geheel blijkt een

www.meertens.knaw.nl/bedevaart/
www.dans.knaw.nl/nl/projectenpagina/kdp/

Digitaal Wetenschapshistorisch Centrum in het Engels

In november is de Engelstalige versie van het Digitaal Wetenschapshistorisch Centrum (DWC) opengesteld voor onderzoekers. Het DWC, waarvan de Nederlandstalige versie sinds mei te raadplegen is, bevat bronnen en gereedschappen voor de wetenschapshistorisch geïnteresseerde onderzoeker in de breedste zin. Het omvat niet alleen de geschiedenis van de natuurwetenschappen, maar ook die van andere academische disciplines en van academische instellingen.

Enkele bronnen die nu deel uitmaken van het DWC bestonden al en zijn er nu in opgenomen, andere zijn speciaal voor de site opgezet. Het DWC bevat onder meer een lopende bibliografie van de Nederlandse wetenschapsgeschiedenis, een agenda- en nieuwssectie, een

zijn er nog onvoldoende selectiemethoden die zijn aangepast aan het digitale tijdperk

In parallelsessies werkten de drie sectoren wetenschap, overheid/archieven en cultureel erfgoed aan oplossingen voor al deze knelpunten, maar daarvoor was de tijd van anderhalf uur wel erg kort. René Smit, voorzitter van de NCDD en van het bestuur van de Vrije Universiteit, benadrukte in zijn slotwoord de eigen verantwoordelijkheid van alle betrokken organisaties. De NCDD, zo zei hij, zal het probleem niet voor de aanwezigen oplossen. Wel mag men van de coalitie verwachten dat zij bestuurlijke impulsen organiseert om duurzaam gedrag te bevorderen. Smit steunde ook de veel gehoorde roep tijdens het congres dat het hoog tijd is om vooral pragmatisch aan de gang te gaan. (IA)

Nationaal Georegister

Onlangs werd het Nationaal Georegister gelanceerd. Het brengt informatie over bestaande geo-informatie bijeen in één geïntegreerd portaal. Wie bepaalde gegevens zoekt, kan deze snel filteren met behulp van de gepubliceerde metadata. In veel gevallen is de geo-informatie via het register direct te raadplegen en te downloaden. Het Nationaal Georegister richt zich op de professionele gebruiker. Dat is bijvoorbeeld de specialist op zoek naar datasets, services of andere geo-informatie-elementen. Maar het kan ook een Geo-ict specialist zijn, die een website of toepassing ontwikkelt. Het Nationaal Georegister wordt mogelijk gemaakt door de aanbieders van geo-informatie in Nederland. Dat zijn zowel alle Nederlandse overheden als verschillende onderzoeksinstituten en bedrijven.

www.nationaalgeoregister.nl

COOL in EASY

De eerste resultaten van het schoolonderzoek COOL 5-18 zijn beschikbaar gemaakt via het dataarchief EASY van DANS. COOL (Cohortonderzoek Onderwijsloopbanen) is een longitudinaal project rond leerlingen van vijf tot achttien jaar. Van meer dan 70.000 leerlingen wordt de schoolloopbaan gevolgd door het primair en voortgezet onderwijs en het mbo. In drie rondes met vragenlijsten en toetsen worden gegevens verzameld om de ontwikkeling van kinderen tijdens hun schoolloopbanen en hun prestaties te kunnen beschrijven en verklaren.

COOL 15-18 is de opvolger van het PRIMA-cohortonderzoek in het primair onderwijs. Het wordt uitgevoerd in opdracht van NWO en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

www.cool5-18.nl
<http://easy.dans.knaw.nl>

Nederlands Europebeleid

Het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis publiceerde in september een eerste serie digitale bronnen over de totstandkoming van het Nederlandse beleid voor de Europese integratie. Het project, tevens een pilot voor een mogelijke pan-Europese bronnenuitgave, wordt gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en loopt tot 2014. Het zal dan ongeveer tienduizend documenten bevatten. De documenten zijn tot nog toe vooral afkomstig uit het archief van Buitenlandse Zaken en het Nationaal Archief. Ze zijn beschikbaar als pdf (ge-OCR-de afbeeldingen) en ontsloten op onder meer datum, persoon, trefwoord, documentsoort en samenvatting. www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/Europaenwording

Hugo de Groot online

Het Huygens Instituut heeft onlangs een basisversie gepresenteerd van de digitale brieven van Hugo de Groot. De meer dan 7500 brieven zijn volledig doorzoekbaar en toegankelijk op jaar, ontvanger en verzender. De site biedt een gedigitaliseerde versie van de zeventiendelige boekuitgave die is gemaakt in de jaren 1928-2001. In de komende jaren zullen de mogelijkheden van de site geleidelijk worden uitgebreid. De correspondentie is een belangrijke bron voor studie van vele aspecten van de zeventiende eeuw. <http://grotius.huygens.knaw.nl/>

Een foto als een bel

Cyclorama's zijn foto's die je als een bel helemaal omhullen, samengesteld uit een tweetal afbeeldingen genomen met een fisheye-lens op één punt. Ze worden gemaakt vanuit een auto die maximaal tachtig kilometer per uur rijdt en bieden een betere kwaliteit en een grotere nauwkeurigheid dan de beelden van bijvoorbeeld Google's StreetView. Het bedrijf CycloMedia maakt zulke beelden in opdracht van overheden, voor de WOZ-bepaling of een beoordeling van de bestrating – aldus het

boek *Geo-innovatie in Nederland*, dat op 3 september verscheen als resultaat van het vijfjarige project *Ruimte voor Geo-informatie*. Uit dat boek komt ook deze schematische voorstelling. In oktober werd het project afgesloten met een eindrapportage aan het ministerie van VROM en innovatie-agent SenterNovem. Het boek is verkrijgbaar in print en verschillende digitale vormen.

www.rgi.nl www.cyclomedia.nl

www.dwc.knaw.nl